

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 7 lipca 2020 r.

Pozycja 209

POSTANOWIENIE z dnia 30 stycznia 2020 r. Sygn. akt Ts 164/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Justyn Piskorski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej G.L. w sprawie zgodności:

art. 102 w związku z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2016 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 300) z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 30 października 2018 r. (data nadania) G.L. (dalej: skarżący), reprezentowany przez radcę prawnego ustanowionego z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

Skarżący wniósł 30 grudnia 2017 r. pozew do Sądu Okręgowego w J. I Wydział Cywilny o zapłatę kwoty 3 185 688,40 zł wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów postępowania. Wpis sądowy od pozwu wynosił 100 000 zł.

22 lutego 2018 r. Sąd Okręgowy w J. I Wydział Cywilny wezwał do uzupełnienia oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania skarżącego. Następnie 22 marca 2018 r. wydał postanowienie (sygn. akt [...]), w którym oddalił wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, na które skarżący wniósł zażalenie.

Sąd Apelacyjny w W. I Wydział Cywilny postanowieniem z 30 kwietnia 2018 r. (sygn. akt [...]) oddalił zażalenie, a Sąd Okręgowy w J. I Wydział Cywilny 20 lipca 2018 r. zarządził zwrot pozwu (sygn. akt [...]).

2. W ocenie skarżącego, ustanowienie w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2016 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 300) maksymalnej opłaty od pozwu w kwocie 100 000 zł uniemożliwia dochodzenie swoich praw przed sądem. Uregulowana w art. 102 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych instytucja

zwolnienia od kosztów sądowych nie zapewnia, zdaniem skarżącego, skutecznego korzystania z prawa do sądu.

Skarżący uważa, że ustawodawca nie zachował odpowiedniej równowagi między interesem Państwa w pobieraniu opłat z tytułu rozpoznania spraw, a interesem poszczególnych podmiotów prawa w dochodzeniu przez nich swoich roszczeń w postępowaniu sądowym.

Zdaniem skarżącego, obowiązek uiszczenia maksymalnej opłaty sądowej przy formalnym i rygorystycznym funkcjonowaniu instytucji zwolnienia od kosztów sądowych, nieproporcjonalnie ogranicza prawo dostępu do sądu.

3. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 26 czerwca 2019 r. pełnomocnik skarżącego został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez:

- 1) doręczenie jednego egzemplarza skargi konstytucyjnej wraz z załącznikami,
- 2) wskazanie ostatecznego rozstrzygnięcia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji,
- 3) udokumentowanie daty doręczenia skarżącemu orzeczenia, o którym mowa w art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2072, ze zm.).

4. W piśmie z 12 lipca (data wpływu) pełnomocnik skarżącego odniósł się do zarządzenia sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 26 czerwca 2019 r., wskazując jako ostateczne rozstrzygnięcie w sprawie skarżącego zarządzenie Sądu Okręgowego w J. z 20 lipca 2018 r. o zwrocie pozwu, które zostało doręczone pełnomocnikowi 30 lipca 2018 r.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub inny organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach, prawach lub obowiązkach określonych w Konstytucji.

Skarga konstytucyjna jest nadzwyczajnym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności lub praw, którego merytoryczne rozpoznanie uwarunkowane zostało spełnieniem przesłanek wynikających zarówno z art. 79 ust. 1 Konstytucji, jak i z ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393, dalej: u.o.t.p. TK).

Zgodnie z art. 61 ust. 1 u.o.t.p. TK skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymaganiom, szczególnie tym, które wynikają z Konstytucji, a także, czy nie zachodzą przesłanki, o których mowa w u.o.t.p. TK.

2. Z art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK wynika wymóg wniesienia skargi konstytucyjnej po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

Wskazane przez skarżącego, jako ostateczne rozstrzygnięcie w jego sprawie, zarządzenie Sądu Okręgowego w J. z 20 lipca 2018 r. nie spełnia waloru ostatecznego rozstrzygnięcia, ponieważ przysługiwało na nie zażalenie. W konsekwencji nie został spełniony wymóg wyczerpania drogi prawnej, ponieważ skarżącemu przysługiwał zwyczajny środek zaskarżenia, z którego nie skorzystał.

3. Jednocześnie analiza skargi konstytucyjnej pozwala stwierdzić, że orzeczeniem odnoszącym się do kwestionowanego w skardze problemu kosztów sądowych jest postanowienie Sądu Okręgowego w J. z 22 marca 2018 r. (sygn. akt [...]) oddalające wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, które postanowieniem Sądu Apelacyjnego w W. z 30 kwietnia 2018 r. (sygn. akt [...]) oddalającym zażalenie, stało się prawomocne i ostateczne.

Przyjęcie za ostateczne orzeczenia Sądu Apelacyjnego w W. również nie pozwala na nadanie skardze konstytucyjnej dalszego biegu, ponieważ z dołączonych do skargi dokumentów wynika, że orzeczenie to zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącego 15 maja 2018 r., a skarga została wniesiona 30 października 2018 r., czyli ze znacznym przekroczeniem terminu do jej wniesienia.

4. W związku z tym, że skarga konstytucyjna nie spełnia ustawowych wymogów określonych w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, nie może jej być nadany dalszy bieg.

Z powyższych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.